

SANCTI AURELII
AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI
SERMONUM INEDITORUM

CLASSIS III.

SERMONES
DE SANCTIS.

SERMO LXIII.

In Cathedram sancti Petri apostoli.

Hoc fragmentum, quod educitur ex duobus codicibus florentinis, nempe uno Bibl. Laurent., Plut. xx, cod. 11, fol. 120, et altero Bibl. Ædil. cod. cxxliii, fol. 300, nullibi reperi, quamvis sanctæ Romanæ Ecclesiæ gloriosum. Ubique nomen habet sancti Augustini, cui tribuendum recte videtur. Locus ejus post sermonem Maurinensem cclxii.

SYNOPSIS.

Cathedræ sancti Petri maxima laudatur auctoritas.

NATALE primæ cathedræ sancti Petri apostoli hodie est, quod pia devotione sancta celebrat Ecclesia. Atta-

1.

men prius credere, quam scire nos convenit, quia omne quod catholica fides suscepit venerandum, in nullo otiosum, sed est semper in omnibus fructuosum. Ille enim, cui a Christo claves datæ sunt regni cœlorum, cui ligandi solvendique potestas a Deo commissa est, tam magnum privilegium specialiter in sua persona suscipit, ut tamen hoc generaliter in Dei Ecclesiam sua virtute transmitteret. Unde diem, quo apostolatam vel episcopatum ore Christi adeptus (1) est, hunc esse, quo ei cathedra commissa est, non inconvenienter accipimus. Cathedra quoque ista non est (2) pestilentia¹, sed sanæ doctrinæ, ex qua credituri vocantur ad fidem; ex qua morbidi recipiunt sanitatem; ex qua dissoluti recipiunt disciplinam; ex qua discipuli vivendi suscipiunt normam. Ex hac cathedra nostræ Ecclesiæ, id est, catholicæ, prolatam hanc institutionem cognoscimus, congaudemus, credimus et confitemur. Hic nempe beatissimus Petrus ex captura piscium electus ad homines salubriter capiendos assumitur (3).

¹ Psal. 1, 1.

(1) Cod. *indeptus*. — (2) Sic cod. *cxliii*; cod *ii*, *quoque non est illa*. —

(3) Cod. *cxliii* addit: *Beati illi qui de nefandis actibus, tanquam de marinis fluctibus*, et sic concluditur; unde videtur hoc non esse nisi fragmentum.

SERMO LXIV.

In Natali Sancti Vincentii III.

Prologus qui subsequitur et educitur ex cod. Cassin. XII, fol. 318, nec apud sanctum Augustinum, nec in passione sancti Vincentii edita a D. Prudentio, nec in D. Ruinart, nec in Bollandianis reperitur. Sententiæ et stylus omnino videntur Augustiniana. Locus ejus post sermonem primi nostri Supplementi XLVIII, cum numero in Natali sancti Vincentii VII.

SYNOPSIS.

I. Difficile prorsus tantum martyrem laudare. II. Daciani vani ad eum vincendum conatus. III. Daciani objurgatio.

I. VIRTUS gloriosissimæ passionis, et sermo suavissimæ relationis, solo fateor potest compensari silentio; et vellem sequi prudentissimi Salomonis illud consilium quod dictum est: « Noli te extendere, pauper, contra divitem¹. » Sed cum non possis occurrere, sensu vero tuo contine te. Quid enim dicam post tanta? Qualia (1) dicam post talia? Quando talia enarrabo? quando pertingam ad finem? Postremo quid repetam quod nuper audistis? Bonum est tamen spectaculi speciem in recenti recolere, ne excidat sensus et in oblivionem virtus. « Arcta etenim via est et » angusta, quæ ducit ad vitam, » et multi audiunt eam, « sed pauci sunt qui pergunt per eam². » Non enim aliud

¹ Eccli. iv. 32. — ² Matth. vii, 14.

(1) Edit. *quali*.

proponitur Christiano venienti ad martyrium, nisi virtus Martyrum. Sint (1) nobis documento exempla Sanctorum. Imitemur saltem fidem, quorum (2) imitari non possumus passionem.

II. Non enim, ut inimicus tantum, minatus est, sed ut non, etiam blanditus est (3). In uno quippe Daciano conspeximus et tempus belli (4), et tempus quietis. Nam et terruit, et promisit. Voluit primo a fide divellere terrendo, postea deicere blandiendo. Rursus rediit ad poenas; item a poenis, regressus ad beneficia, induit tanquam in ludicro (5) spectaculo multas personas. Exiit ipse varius; sed stetit ille solidius. Ille sedebat, iste pendebat; iste torquebatur, ille torquebat; sed ille fatigabatur, iste vincebat (6). Leo rugiens, canis esuriens, serpens blandiens, lupus subdole (7) agens, vulpis nequitia occultens, quid egit? Diu laboravit; et tamen Vincentius vicit. Denique torquetur, ut exerceatur; tunditur, ut solidetur; flagellatur, ut erudiatur; exuritur, ut purgetur; et tamen Vincentius a Daciano non vincitur. Certat cum vivo, insultat et mortuo; seipsum reprehendit etiam in mortuo.

III. Irascitur et confitetur: Vincere nec mortuum possum. Quem? utique Vincentium. Abstulisti terrenam vitam; numquid post mortem abstulisti æternam gloriam? Vicisti carnem, numquid potuisti vincere spiritum? At (8) forte non vicisti vel (9) carnem. Nam quod in mare mersisti, priusquam mersum audisti, in littore invenisti. « Vanum est ergo tibi contra stimulum calcitrare¹. » Sic

¹ Act. ix, 5.

(1) Cod. sit. — (2) Id. quos, et deinde passione. — (3) Id. sine sensu non enim inimicus tantum, sed ut non etiam blanditus est. Ut potuimus, corrigere studuimus. — (4) Desunt in cod. hæc verba et tempus belli. — (5) Cod. illudero. — (6) Vide Serm. 275, n. 1 et 276. — (7) Cod. subdolen. — (8) Id. an. — (9) Id. nec.

enim Vincentio non fuit certamen adversus hominem; in te Vincentius diabolum vicit; tu in Vincentio Christum vincere non potuisti. Ille quem in te vinceret, intellexit; tu qui in isto vinceret (1), non sapuisti. Quam comparationem hominis (2) addam? Quid proficit caro ad sanguinem? « Omnis caro foenum; et gloria carnis flos foeni. Aruit » foenum; flos decidit » in te; « Verbum autem Domini » mansit in æternum⁴ » in Vincentio. Tu certe sedebas, et ille exutus stabat (3); tu judicabas, ille judicabatur; tu non superabas, ille superabat. Da comparationem. Ubi tu (4) a sede hac? Et ille: Ubi a poena hac. Dic, si sapis; aut si non sapis, si sentis; aut si non sentis, audi. Post mortem a tali sede, tu ubi? nescio. Si enim talis mansisti, peristi; si autem (5) talis non mansisti, forsitan permansisti. Sunt enim qui eum referunt credidisse. Hoc de eo dicitur, hoc refertur, hoc confirmatur, quod et ipse crediderit. Nec miremur si « Ubi abundavit peccatum, » superabundavit (6) gratia². » Ille ergo ubi? aut verum est quod dicitur, et non novimus; aut si utcumque incertum est, non scimus. Numquid de Vincentio nostro, unde et quo nescimus? Qualiter cucurrerit, quam auguste ambulaverit, quemadmodum perseveraverit, quatenus post finem gloriosus extiterit, bene audivimus. Gratulati sumus, quod amodo concertavimus, et in Vincentio simul omnes vicimus, et insultanti non cessimus, et cedenti insultavimus (7), quod post certamen modo audivimus, quod (8) adjuvit certantem, coronavit vincentem, quia « Pretiosa est (9) in conspectu Domini mors sanctorum ejus³. »

¹ Isai. xl, 6-8. — ² Rom. v, 20. — ³ Psal. cxv, 15.

(1) Cod. vincere. — (2) Id. quæ comparatio homini. — (3) Id. exultabat. — (4) Deest tu in eod. — (5) Cod. enim. — (6) Cod. abundabit gratiam. — (7) Id. insultabimus. — (8) Id. quo. — (9) Vide Serm. 329, n. 2.